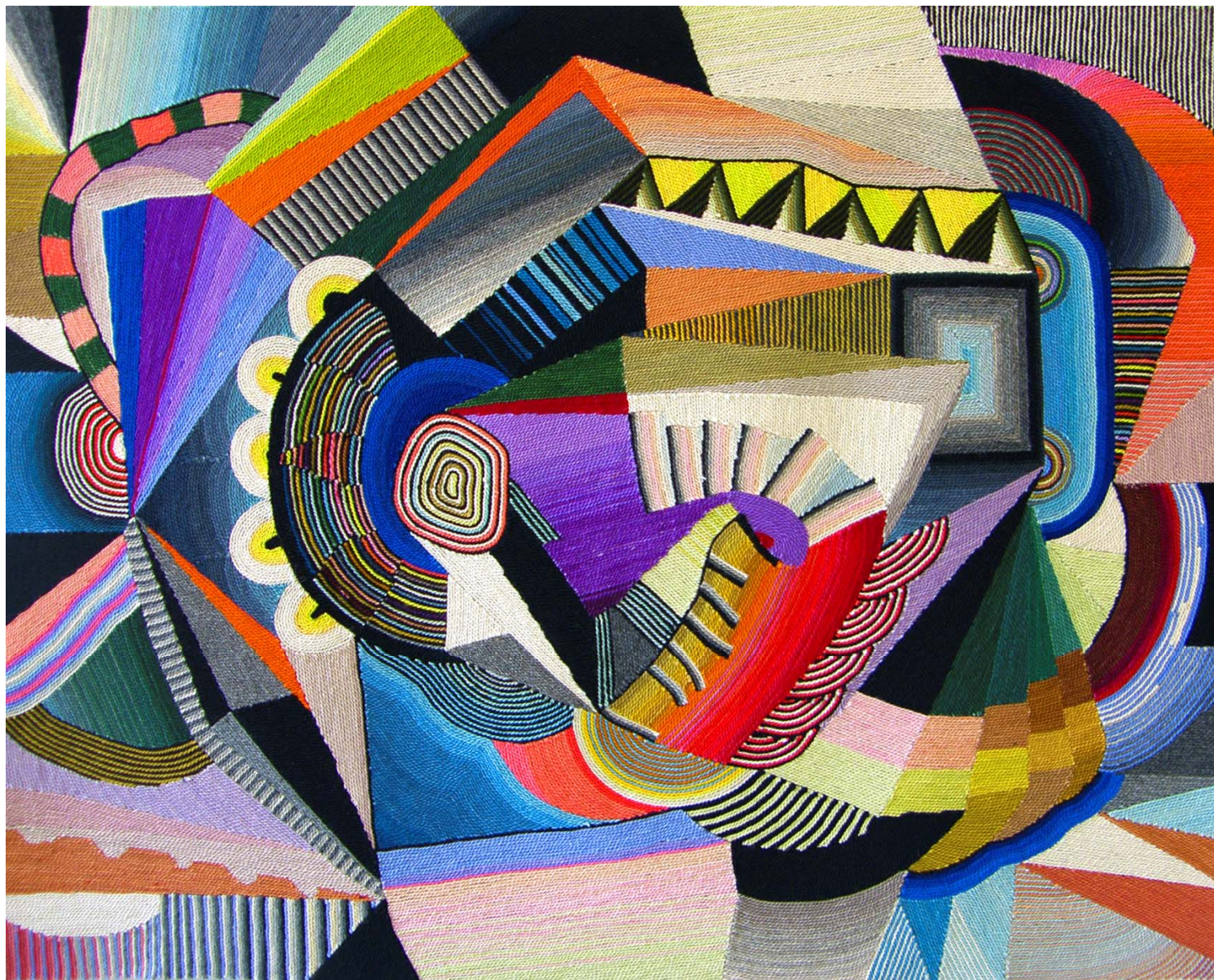




BONO
ÅRSMELDING 2016

Forside:
Sissel Blystad
Fest, 2011 (180 x 144 cm)
Tekstil

© Sissel Blystad / BONO

*Aktuell i forbindelse med NTKs jubileumsutstilling "Ode til en vaskeklut, hymne til en tiger",
Kunstnerforbundet 2017*

Foto: Sissel Blystad

BONO – BILLEDKUNST OPPHAVSRETT I NORGE

BONO er den norske opphavsrettsorganisasjonen for billedkunstnere, kunsthåndverkere og andre opphavsmenn på billedområdet.

Vi bistår kunstnere og brukere av kunst med relevant rådgivning og tilrettelegger for enkel lisensiering av rettigheter. Vi sikrer kunstnere vederlag når deres verk blir brukt eller videresolgt.

Vi har over 2.300 norske medlemmer, bestående av kunstnere og rettighetshavere etter avdøde kunstnere. Gjennom samarbeid med våre utenlandske søsterorganisasjoner, representerer vi i tillegg omlag 100.000 utenlandske opphavsmenn.

Medlemskap i BONO er gratis.

7 GODE GRUNNER TIL Å VÆRE MEDLEM I BONO:

1. Mer tid til å skape

Opphavsrett kan være komplisert og rettighetsklarering kan være tidkrevende.

Som medlem overlater du det administrative arbeidet til oss. Vi har kompetansen som er nødvendig for at dine rettigheter skal bli respektert og honorert.

2. Mulighet til å tjene penger

Mange av våre medlemmer mottar vederlag jevnlig. Om beløpene er små eller store - de fleste anser vederlagene som en kjærkommen ekstrainntekt.

3. Internasjonal representasjon

Det er vanskelig som kunstner å følge opp sine rettigheter i utlandet. Som medlem i BONO er du sikret representativitet i 35 land verden over.

4. Medinnflytelse

Som medlem overlater du arbeidet med å inngå avtaler om bruk av dine verk til oss, men beholder kontrollen med hvor og hvordan verkene dine blir brukt.

5. Rådgiving og bistand

Har du spørsmål om egne rettigheter eller andre spørsmål om opphavsrett, kan du som medlem fritt benytte vår rådgivingstjeneste.

6. Det er gratis

Det er gratis å melde seg inn i BONO. Når vi krever inn vederlag for deg vil vi trekke fra en andel for å dekke våre administrative kostnader.

7. Forhandlingsstyrke

Å forhandle rettigheter på egen hånd kan være en stor utfordring. BONO er en kjent organisasjon med 25 års erfaring i lisensiering av kunstverk og representerer over 100.000 kunstnere. Som medlem bidrar du til å styrke kunstnernes rettigheter.

BONO 2016 – I TALL

	2016	2015	2014	2013
Antall opphavsmenn som mottok vederlag fra BONO:	3 004	2 004	2 569	1 653
Antall nålevende opphavsmenn som mottok over kr. 10 000:	121	93	97	79
%-vis andel nålevende opphavsmenn som mottok vederlag:	50%	48%	41%	30%
Antall norske medlemmer i BONO:	2 307	2 226	2 162	2 102
Vederlag norske opphavsmenn (vs. utenlandske):	78%	77%	81%	86%
Følgerettsvederlag totalt:	kr. 3 358 092	kr. 3 112 661	kr. 3 214 040	kr. 4 076 958
Vederlag lisensiering totalt:	kr. 8 150 722	kr. 7 275 314	kr. 9 240 136	kr. 7 770 654
Totalt vederlag:	kr. 11 508 813	kr. 10 387 975	kr. 12 454 177	kr. 11 847 611

VÅRE TJENESTER

LISENSIERING

BONO representerer over 100.000 norske og utenlandske kunstnere i Norge og tilrettelegger for enkel lisensiering av rettigheter. Kunstnere sikres vederlag og brukere av kunst har trygghet for at rettighetene er innhentet og at uforutsette kostnader ikke oppstår.

Lisensiering gjør bred formidling av kunst mulig.

FØLGERETT

BONO administrerer følgeretten i Norge på vegne av alle norske og utenlandske kunstnere. Vi sikrer at kunstnere og rettighetshavere mottar vederlag når deres verk blir videresolgt.

Hver gang ditt verk videreselges vil du kunne motta følgerettsvederlag. Følgeretten bidrar til nyskaping og produksjon av kunst.

RÅDGIVING

Vi ser det som en viktig del av vår virksomhet å bistå kunstnere og brukere i opphavsrettslige spørsmål. Har du spørsmål om opphavsrett kan du alltid kontakte oss – helt uforpliktende.

Kunnskap om opphavsrett skaper økt respekt for kunsten.

LISENSIERING

I samarbeid med den enkelte kunstner håndterer vi forespørsler om å bruke kunstverk i et utall sammenhenger. Som medlem i BONO har du mulighet til å bestemme hvordan og i hvilke sammenhenger dine verk skal kunne benyttes.

Vi inngår avtaler og gir lisenser som sikrer at dine rettigheter blir ivaretatt og som gir deg vederlag når verkene dine blir brukt. Vi krever inn vederlag og utbetaler dette til deg kvartalsvis sammen med en detaljert oversikt over hvor og hvordan dine verk er blitt brukt.

BONO er del av et internasjonalt nettverk og har avtaler med forvaltningsorganisasjoner i over 35 land. Rettighetene til dine verk blir ivaretatt på samme måte i utlandet, noe som sikrer deg vederlag når verkene dine blir brukt også utenfor Norge.

BONO inngår avtaler og gir lisenser innenfor et vidt spekter av analog og digital bruk av visuelle verk. Typiske avtaleområder for bruk av visuelle verk:

- TV- og filmproduksjoner
- Forlagsmessige utgivelser (lærebøker, fakta- og skjønnlitteratur)
- Kulturformidling (utstillings- og formidlingsinstitusjoner, arkiv og bibliotek m.m.)
- Digital publisering og digitale verktøy (nettpublisering, sosiale medier, nettapplikasjoner mv.)
- Redaksjonelt (aviser, tidsskrifter, populærpresse)
- Profilering og markedsføring av produkter, aktiviteter og virksomheter
- Merchandise (på produkter for salg; postkort, plakater, frimerker, t-skjorter, suvenirer mv.)
- Undervisningssammenheng (nettbasert undervisning, databaser til bruk i undervisning osv.)

Noen av våre avtaleparter:

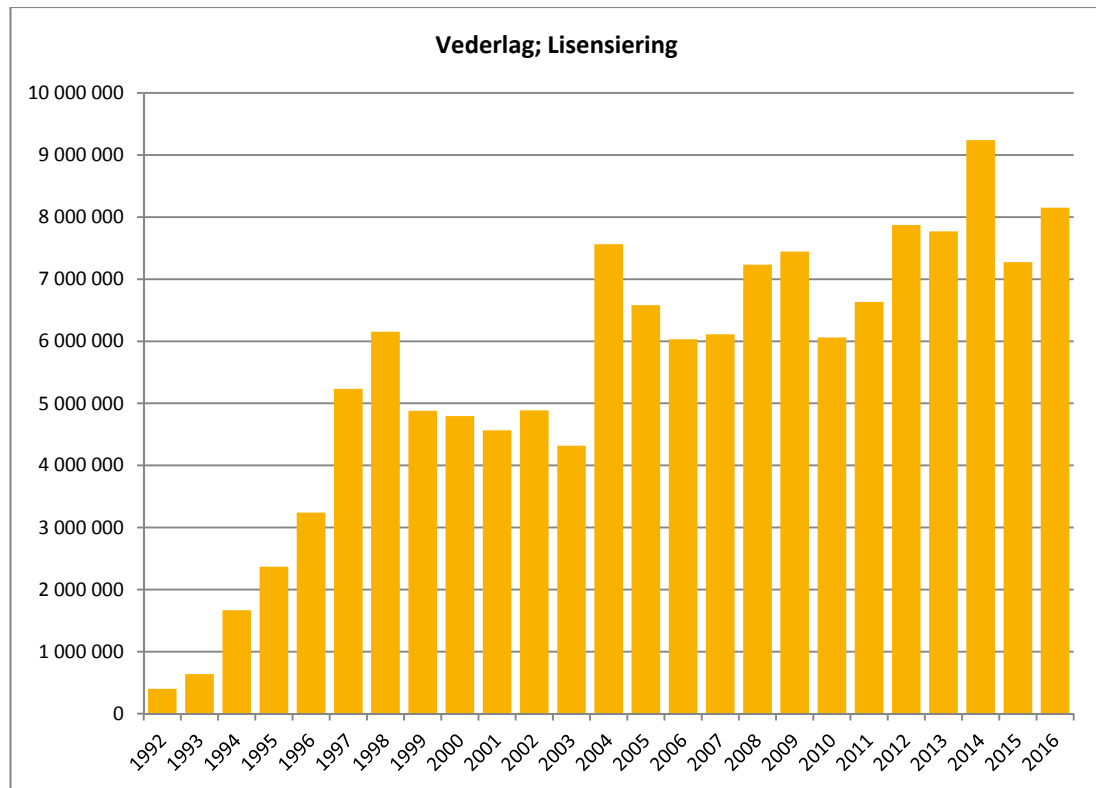
Astrup Fearnley Museet ▪ Aune forlag AS ▪ Blomqvist Kunsthandel AS ▪ Bærum kommune ▪ Cappelen Damm AS ▪ Drammens Museum ▪ Den norske Forleggerforening (DnF) ▪ Fagbokforlaget AS ▪ Fredrikstad Kommune ▪ Gyldendal Norsk Forlag AS ▪ Grev Wedels Plass Auksjoner AS ▪ Haugar Vestfold Kunstmuseum ▪ H. Aschehoug & Co. AS ▪ Helsebygg Midt-Norge ▪ Henie Onstad Kunstsenter ▪ Hordaland Fylkeskommune ▪ Innovasjon Norge ▪ IRIS ▪ KODE - Kunstmuseene i Bergen ▪ Kulturrådet ▪ Kunst i offentlige rom (KORO) ▪ Lillehammer Kunstmuseum ▪ MiST - Museene i Sør-Trøndelag AS ▪ Nasjonalbiblioteket ▪ Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design ▪ Nationaltheatret AS ▪ Nesodden kommune ▪ NORDEA ▪ Norsk Kulturråd ▪ NRK ▪ Oslo Kommune ▪ Preus Museum ▪ Porsgrund Porselænsfabrik AS ▪ Postens Frimerketjeneste ▪ Rubicon TV AS ▪ Ruter AS ▪ Samlerhuset ▪ Seefood TV AS ▪ Selvaag Gruppen ▪ Sparebank 1 Nord-Norges kunststiftelse ▪ Sparebankstiftelsen DnB NOR ▪ Statoil ASA ▪ Statsbygg ▪ Stortinget ▪ Telenor Eiendom Holding AS ▪ Trondheim kommune ▪ Universitets- og høyskolerådet (UHR) ▪ Visit Oslo ▪ Universitetet i Bergen ▪ Universitetet i Oslo, m.fl.

Nærmere om lisensieringen i 2016:

BONO har i 2016 innkrevd kr. 8 150 722 i vederlag for lisensiering, en økning på 12% fra fjoråret.

Totalt innkrevd over 128 millioner kroner i vederlag for lisensiering av visuelle verk siden oppstarten i 1992.

BONO inngår stadig flere rammeavtaler med institusjoner og virksomheter som gjør det mulig enkelt å bruke kunstverk. Avtalene sikrer brukeren forutsigbarhet med hensyn til kostnader og hvilke vederlag som vil påløpe, samtidig som kunstnerne får betalt for bruken.



FØLGERETT

Når kunstverk blir videresolgt har opphavsmannen rett til vederlag. Denne vederlagsretten kalles følgerett. Formålet med følgeretten er å sikre at kunstnerne får ta del i sine verks verdiøkning i kunstmarkedet. Vederlaget fastsettes som en prosentandel av salgssummen og utbetales til den enkelte kunstner som har fått sitt verk videresolgt.

Følgeretten ble innført i Norge i 2007 som følge av et EU-direktiv og sikrer opphavsmenn vederlag når deres verk videreselges, for eksempel gjennom auksjonshus, gallerier og kunsthandlere.

BONO er godkjent av Kulturdepartementet som eneste innkreivings- og fordelingsorganisasjon for følgeretten og utfører dette på vegne av alle norske og utenlandske kunstnere som er omfattet.

BONO har samordnet innkreiving av følgerettsvederlag med avgiften på offentlig omsetning av kunst som administreres av BKH. Denne samordningen har fått fellesbetegnelsen Kunstavgiften. Samarbeidet mellom BONO og BKH bidrar til en betydelig forenkling for dem som skal betale.

Siden 2007 har BONO innkreivd over 37 millioner kroner i følgerettsvederlag til kunstnerne.

Fakta om følgeretten:

- Det skal betales følgerettsvederlag for videresalg av opphavsrettslige vernede verk over 3 000 euro (omlag 27 000 norske kroner).
- Med videresalg menes ethvert salg som finner sted etter at verket er solgt for første gang.
- Vederlaget fastsettes som en prosentandel av salgssummen og utbetales til den enkelte kunstner som har fått sitt verk videresolgt.
- Følgeretten skal sikre at kunstnerne får ta del i sine verks verdiøkning i kunstmarkedet.
- BONO er godkjent av Kulturdepartementet som innkreivings- og fordelingsorganisasjonen for følgerettsvederlaget, også for kunstnere som ikke er medlem.
- BONO og BKH har samordnet innkreivingen av følgeretten og avgiften på omsetning av kunst under fellesbetegnelsen "Kunstavgiften".
- Følgeretten omfatter også salg mellom privatpersoner dersom salget formidles av en som yrkesmessig opptrer i kunstmarkedet.

Nye nettsider Kunstavgiften

BONO og BKH har i 2016 utviklet nye nettsider for Kunstavgiften. De nye sidene gir økt brukervennlighet, gjør det enklere å innrapportere kunstavgift og gir utvidet informasjon om hva midlene som innkreves i avgift og følgerett anvendes til, og inneholder portrettintervjuer med kunstnere og kunstmøttere. Sidene ble lansert september 2016, og vil bli evaluert i 2017.



BETALING

INFORMASJON

Følgerettstatistikk 2015



Gunnar S. Gundersen: Komposisjon, 1958, © Gunnar S. Gundersen / BONO 2016

Foto: Barre Høstland © Nasjonalmuseet

Om følgeretten

Følgeretten er en del av opphavsretten og gir kunstnerne rett til vederlag når deres originalverk blir vidresolgt for over 3 000 EUR. Dersom vederlaget kreves inn på vegne av en avlød kunstner tilfaller midlene kunstnerens arvinger. Ordningen ble innført i Norge som en følge av EUs følgerettsdirektiv i 2007. BONO er godkjent av Kulturdepartementet som innkrevs- og fordelingsorganisasjon for følgeretten. Av praktiske årsaker har BONO og BKH integrert følgerettsordningen i Kunstavgiften, med felles ordning for rapportering og innbetaling.

Kunstmøtningen i 2007 var ekstraordinær, noe som resulterte i at det innbetalte følgerettsvederlaget i 2007 var tilsvarende høyt. Som følge av finanskrisen i 2008 falt den følgerettspliktige kunstmøtningen med 50 % til 2009. Siden 2010 har innbetalingen av følgerettsvederlag vært relativt stabil, med unntak av 2012 hvor vi igjen så en vesentlig reduksjon i inntekter fra følgerettspliktige salg (figur 1). Dette skyldtes en nedgang i annenhåndsmøtning av kunstverk i de øvre prisklassene.

Fra Kunstavgiftens nye nettsider

Nærmere om følgeretten i 2016 og utviklingen internasjonalt:

Den følgerettspliktige omsetningen av kunst (videresalg av opphavsrettslig vernede verk) i Norge i 2016 har holdt seg tilnærmet uendret fra året før og utgjorde kr. 70 585 559 (nedgang på under 1%).

Innkrevningen av følgerettsvederlag fra den følgerettspliktige omsetningen utgjorde kr. 3 358 092, en økning på 8% fra fjoråret.

BONO og våre utenlandske søsterorganisasjoner har også i 2016 vært aktive pådrivere for å styrke følgeretten internasjonalt. I samarbeid med rettighetshaverorganisasjonen CISAC har det vært arbeidet intensivt med å få WIPO (World Intellectual Property Organisation) i 2015 offisielt å innta følgerett på sin agenda, noe som blant annet har resultert i at WIPO i april 2017 avholder en internasjonal konferanse for å evaluere kunstneres levevilkår verden over og betydningen av vederlagsordninger som følgeretten.

Opening of the International Conference on Artist's Resale Right

Geneva, April 27, 2017



WIPO
WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION

[IP Services](#) [Policy](#) [Cooperation](#) [Reference](#) [About IP](#) [Inside WIPO](#)

Search WIPO

[Home](#) > [Reference](#) > [Meetings](#)

On this page ▼



International Conference on Artist's Resale Right

A one day International Conference on Artist's Resale Right will be held in Geneva on April 28, 2017 ahead of the next session of the Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR).

The conference will probe the impact on artist's living of the internationalization of the art market. It seeks to promote a better understanding of the issues involved with the application of the resale right at a global level – looking at the matter from legal, cultural and economic perspectives. The event will also provide a platform for artists from developed and developing countries to present their experiences and views on how this right impacts on their ability to earn a living, as well as on the art markets.

Participants will include high-level policy makers from WIPO member states, creators, collective management organizations, academics and the private sector such as curators and gallerists, auction houses. It is also open to the public, subject to availability of space.

► [Find out more about resale right](#)

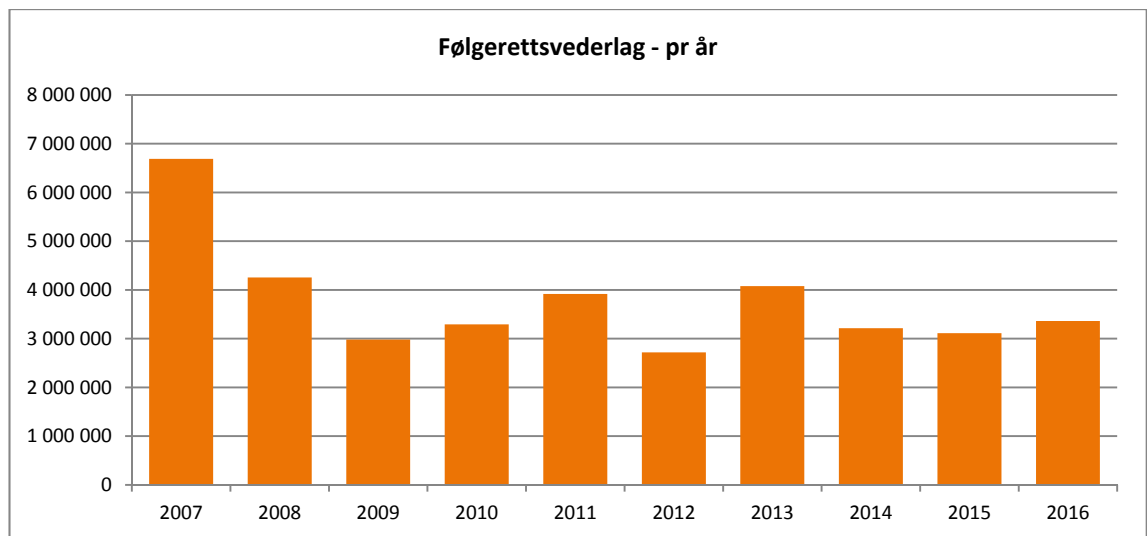
April 28, 2017

WIPO Headquarters, Geneva,
Switzerland

Register by April 26, 2017

Fra WIPOs nettsider

Tall fra følgerettsomsetningen:	2016	2015	2014
Totalt antall følgerettspliktige salg:	669	627	638
Gjennomsnittlig følgerettsvederlag pr. salg:	kr. 5 025	kr. 4 964	kr. 5 038
Høyeste vederlag nålevende kunstner, pr salg:	kr. 40 433	kr. 35 476	kr. 64 308
Høyeste vederlag avdød kunstner, pr salg:	kr. 58 277	kr. 89 458	kr. 68 335
Total følgerettspliktig omsetning:	kr. 70 585 559	kr 71 054 896	kr. 68 512 927
Totalt innkrevd følgerettsvederlag:	kr. 3 358 092	kr. 3 112 661	kr. 3 214 040



RÅDGIVING

En viktig del av BONOs virksomhet er å bistå kunstnere og brukere i spørsmål om opphavsrett. Kunnskap om opphavsretten bidrar til økt respekt for kunst og er en forutsetning for velfungerende rettighetsforvaltning.

Medlem

En av våre viktigste oppgaver er å informere og bevisstgjøre våre medlemmer om hvilke rettigheter de har. Som medlem i BONO kan du benytte deg av vår kompetanse og få gratis rådgiving i spørsmål av opphavsrettslig karakter. I utgangspunktet bistår vi deg med alle typer saker innenfor opphavsrettsområdet, enten du har spørsmål om navngiving, vederlag, bruk av andre kunstners verk, ulovlig bruk, oppdragsavtaler og rettigheter mv. Vi har lang erfaring i å løse opphavsrettslige tvister og kan bringe saker inn for domstolene dersom det er formålstjenlig.

Brukere av kunst

Vi bistår profesjonelle brukere av kunst som forlag, media, kringkasting og andre virksomheter og legger til rette for avtaler som gjør det enkelt å bruke kunstverk, samtidig som opphavsmennene sikres vederlag og kontroll med hvordan verkene brukes. Vi tilbyr også brukere med begrenset eller ingen erfaring om opphavsrett råd og veiledning, og legger forholdene til rette for enkel lisensiering av rettigheter.

Lovarbeide

For å styrke kunstnernes opphavsrett arbeider vi aktivt overfor lovgivende myndighet gjennom blant annet høringsuttalelser i forbindelse med lovendringer mv. Vi arbeider også internasjonalt gjennom våre interesseorganisasjoner i utlandet, med fokus på å påvirke prosessen med utforming og implementering av nye EU-direktiver. Les mer om dette under "Følgerett", "Lisensiering" og "Aktiviteter i 2016".

AKTIVITETER I 2016

Her følger et utvalg av aktiviteter i 2016 i tillegg til de ordinære aktiviteter som ligger under BONOs hovedvirksomhetsområder: "Lisensiering", "Følgerett" og "Rådgiving".

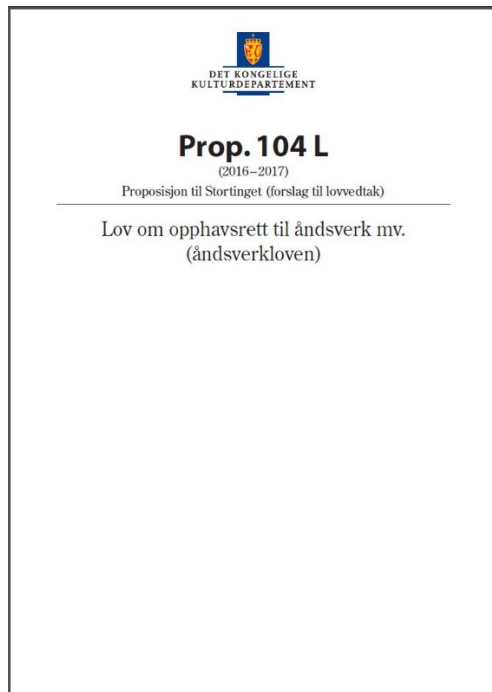


Fra Den nordiske konferansen om opphavsrett og visuelle verk, Oslo, november 2016

Foto: Anders Dahl Monsen/BONO

Styrking av kunstneres rettigheter: Revisjon av åndsverkloven

I forbindelse med Kulturdepartementets (KUD) forestående revisjon av åndsverkloven, hadde BONO i juni 2015 holdt innlegg på KUDs innspillskonferanse, samt samme måned levert et omfattende innspillsdokument til KUD som tok for seg samtlige bestemmelser som ble ansett som relevante for opphavsmenn til visuelle verk. KUDs forslag til ny åndsverklov ble sendt ut på høring i mars 2016 med høringsfrist 1. september 2016.



BONO avholdt i mai 2016 møte med statssekretær Bård Folke Fredriksen og representanter fra medieavdelingen i KUD. Formålet med møtet var fra BONOs side å kommentere nærmere deler av KUDs høringsforslag som vi mente var av særlig betydning for opphavsmenn til visuelle verk, herunder forslaget om å inkludere visuelle verk i kompensasjonsordningen for privatkopiering, samt utfordringer knyttet til BONOs arbeid med å inngå avtaler om publisering av kulturarven på nett.

BONO leverte sitt hørings svar 31. august. I etterkant av høringsfristen (januar 2017) avholdt KUD ytterligere et høringsmøte, der BONO blant flere fikk anledning til å utdype deler av sine hørings svar ytterligere.

BONO har i sine innspill, innlegg og hørings svar gjennomgående bedt lovgiver om å tydeliggjøre omfanget av lånebestemmelsene for visuelle verk, særlig om bestemmelsene er anvendelige tatt i betraktning den omfattende digitale utnyttelsen av visuelle verk som finner sted. I tillegg har vi bedt om at privatkopieringsvederlagsordningen som finansieres over statsbudsjettet også må gjelde visuelle verk, og ikke bare musikk og audiovisuelle produksjoner.

Forslaget til ny åndsverklov, Ot Prop 104 L (2016-2017) ble først lagt frem av KUD rett før påske i 2017 og er derfor ikke omtalt nærmere i denne årsmeldingen.



Statssekretær i Kulturdepartementet, Bård Folke Fredriksen, og underdirektør i Medieavdelingen i Kulturdepartementet, Constance Ursin omtaler arbeidet med forslag til ny åndsverkløp under Nordisk Konferanse om opphavsrett og visuelle verk i Oslo, november 2016.

Foto: Anders Dahl Monsen/BONO

Visuell kunst i tall 2015



Fra forsiden til Kulturrådets rapport (verket "Lanterne Rouge [Hegdehaugsveien 3]", 2012, av Fredrik Værsløv)

Kulturrådet har de siste årene lansert bransjestatistikker for å belyse den økonomiske utviklingen i deler av kulturbransjen, herunder musikk- (*Musikk i tall*) og litteraturbransjen (*Litteratur i tall*).

I 2016 besluttet Kulturrådet for første gang å inkludere Visuell kunst i bransjestatistikken (omsetningstall for 2015). Arbeidet med innhenting av tallmateriale og utforming av statistikk og rapport har vært utført av Rambøll Management Consulting.

BONO har deltatt i arbeidet og i referansegruppe som er blitt etablert. Rapporten tar for seg tre deler av det visuelle kunstfeltet; salg av visuell kunst, visningsinntekter og vederlags- og opphavsrettsinntekter.

Rapporten, som ble presentert 12. desember 2016, viser blant annet at de samlede inntektene i det visuelle kunstfeltet utgjorde om lag 1,85 milliarder kroner i 2015. Rapporten kan [lastes ned her](#).

Det er planlagt at det skal også utvikles tilsvarende statistikk for det visuelle kunstfeltet i 2016.

Utstillingsvederlagsavtalen

Kunstnerorganisasjonene NBK, NK og FFF har i samarbeid med BONO i 2016 kartlagt den såkalte Utstillingsvederlagsavtalen. Gjeldende praksis for vederlagsutbetalinger blant utstillinger med statlig støtte i 2013 og 2014 er vurdert og det er foretatt beregninger for hva gjeldende avtale i dag er verdt. Arbeidet har lagt grunnlaget for en reforhandling av avtalen med staten med det formål å komme frem til en mer velfungerende avtale både for kunstnerne og institusjonene. Forhandlingene med Kulturdepartementet er påbegynt etter årsskifte 2016/2017 og vil fortsette utover i 2017.

Den nordiske konferansen om opphavsrett og visuelle verk 2016

Den nordiske konferansen om opphavsrett og visuelle verk ble avholdt 10-11. november i Gyldendals lokaler i Oslo. Konferansen arrangeres årlig av de nordiske opphavsrettsorganisasjonene i samarbeid med de visuelle kunstneres egne fagorganisasjoner. BONO var hovedarrangør for konferansen i 2016, med Forbundet Frie Fotografer (FFF), Grafill, Norges Fotografforbund (NFF), Norske Billedkunstnere (NBK) og Norske Kunsthåndverkere (NK) som medarrangører.



Benedicte Langford, ordstyrer (Bing Hodneland advokatselskap DA) og Bjarne Buset (Gyldendal Norsk Forlag)

Konferansen ble arrangert samtidig med at det gjennomføres omfattende reformprosesser på opphavsrettens område både nasjonalt og i regi av EU. Disse forsøkene på å reformere opphavsretten gjenspeiler til dels motstridende interesser. Blant de spørsmål som konferansen skulle belyse var følgende:

- Hvordan kan forholdene legges til rette for at privatpersoner, internasjonale foretak og samfunnet forøvrig enkelt kan bruke og dele åndsverk?
- Er det mulig samtidig å sikre at de som har skapt materialet, og som ofte utgjør kjernen i de nye digitale produktene og tjenestene, kan få betalt for dette?
- Klarer vi å utvikle lovgivning og modeller som ikke ensidig åpner opp for massiv bruk av åndsverk, men som også legger til rette for at nytt innhold kan bli skapt?



Ole Andreas Rognstad (prof. Institutt for privatrett, jur. fakultet Universitet i Oslo og Harald Holter (BONO)

I løpet av konferansen bidro foredragsholdere fra hele Norden til å åpne opp for en debatt om visuelle kunstneres opphavsrett og samfunnets ønske og behov for tilgang til bilder.



Øverst fra venstre, med klokken: Tommi Nilsson (KUVASTO), Peter Schønning (advokat), Kristine Farstadvoll (BONO), Torben Gammelgaard (Copydan Billeder), Mats Lindberg (Bildupphovsrätt i Sverige, Harpa Fönn (Myndstef), Cathrine Nagell (Norwaco) og Ole Andreas Rognstad (Universitet i Oslo).

Samtlige foto fra konferansen: Anders Dahl Monsen/BONO

Prosjekt Fotoarkiv – inngåelse av avtaler om nettpublisering av fotosamlinger

Norske museer med fysiske kunstsamlinger har som en av sine hovedoppgaver å gjøre verk fra samlingene tilgjengelig for allmenheten, også digitalt. Dette gjelder i en viss utstrekning også arkiv og bibliotek med fysiske kunstsamlinger.

I 2015 påbegynte BONO med finansiell støtte fra Kulturrådet Prosjekt Fotoarkiv, der det endelige målet er å sikre at ABM-institusjoner kan formidle sine fotosamlinger på nett og opphavsmennene sikres betaling for bruken.

BONO har inngått samarbeidsavtale med de norske fotografiorganisasjonene FFF (Forbundet Frie Fotografer) og NFF (Norges Fotografforbund) for å kunne gjennomføre prosjektet. Fra tidligere av (2014) er BONO godkjent av Kulturdepartementet som avtalelisensutløsende organisasjon etter åndsverkloven § 38a, jf. §§ 36 og 16a 16a (bruk av verk i arkiv, bibliotek og museer), slik at vi kan inngå avtale også for opphavsmenn som ikke er direkte representert.

Arbeidet med Prosjekt Fotoarkiv har fortsatt i 2016 og det har vært kontakt eller avholdt møter med Preus Museum, Norges Museumsforbund, Nasjonalbiblioteket, Riksarkivet, Norsk Folkemuseum m.fl. I tillegg ble det i mars 2016 avholdt informasjonsutvekslingsmøte mellom BONO, Kopinor og de aktuelle billedorganisasjonene.

BONO har i prosjektet hatt nær dialog med Kulturrådet, blant annet for å finne frem til den mest hensiktsmessige måten å inngå rammeavtaler og å finne en felles forhandlingsplattform mellom rettighetshaverne/BONO og institusjonene med billedsamlinger. Arbeidet har fortsatt i 2017, med et innledende fellesmøte med Kulturrådet, BONO og et representativt utvalg av institusjonene.

Norwaco

BONO har vært medlem i Norwaco siden 2015. Norwaco er en kollektiv forvaltningsorganisasjon som krever inn vederlag for bruk av verk i audiovisuelle produksjoner (film og TV). Norwaco er virksom på ulike opphavsrettslige områder; privatkopieringsvederlagsordningen, videresending, bruk av audiovisuelle produksjoner i undervisning og annen intern bruk, samt ved bruk av audiovisuelle produksjoner på kulturarvsfeltet, herunder NRKs arkiv.

Medlemskapet i Norwaco har medført at utenlandske søsterorganisasjoners rettigheter ved bruk av deres medlemmers verk i Norge blir ivaretatt. Samtidig er Norwacos representativitet på det visuelle området blitt styrket.

Erfaringene fra BONO avtale med NRK, samt mengden henvendelser fra tv- og produksjonsselskap, har tydelig vist at omfanget av bruken av visuelle verk i tv- og filmproduksjoner er sterkt økende. I tillegg er det ifm. revisjonen av åndsverkloven foreslått at visuelle verk skal være omfattet av privatkopieringsordningen. BONO vil i samarbeid med andre organisasjoner på feltet arbeide for å styrke Norwaco og de visuelle opphavsmennenes posisjon på de områdene der Norwaco er virksom.

BONOs daglige leder Harald Holter ble valgt inn i Norwacos hovedstyre i 2016, og også i Norwacos fordelingsutvalg for privatkopieringsvederlaget.

Bruk av visuelle verk i TV

BONO er godkjent av Kulturdepartementet som avtalelisensutløsende organisasjon for kringkasting etter åndsverkloven § 38a, jf. §§ 36 og 30. I tillegg er BONO i løpet av 2016 blitt godkjent av Kulturdepartementet etter åvl. § 36, annet ledd (generell avtalelisens), slik at også NRKs nettsendinger er omfattet med en avtalisensutløsende virkning (også for rettighetshavere som ikke er direkte representert av BONO).

I 2016 reforhandlet NRK og BONO den opprinnelige prøveavtalen fra 2014 og erstattet denne med en fast, løpende avtale med virkning fra og med 2016.

Gjennom avtalen er NRK sikret enkel rettighetsklarering og opphavsmenn til visuelle verk mottar vederlag når verkene vises. Vederlaget fordeles individuelt på bakgrunn av faktisk visning av verk på TV. Bruk av verk blir registrert ved at BONO gjennomgår og kontrollerer NRKs produksjoner på egenhånd, samt ved at opphavsmenn/rettighetshavere har mulighet til selv å rapportere inn bruk til BONO. Vederlaget beregnes ut ifra varigheten pr. verksvisning og antallet verksvisninger og utbetales av praktiske årsaker på årlig basis.

Visuelle verk brukes også i tv- og filmproduksjoner som vises i andre kanaler og av andre kringkastingsforetak enn NRK. Tilsvarende type rammeavtaler som BONO har med NRK, ville være en effektiv og hensiktsmessig måte å sikre bruk av visuelle verk f.eks. i kommersielle kanaler (TV2, TVNorge m.m.). På nåværende tidspunkt foreligger det ikke slike avtaler og det er heller ikke igangsatt forhandlinger om dette. I fraværet av denne typen rammeavtaler må produsenter og tv-selskap bedrive fortløpende og ressurskrevende rettighetsklarering med BONO for å kunne bruke visuelle verk i sine produksjoner. BONOs siktemål er å inngå rammeavtaler som forenkler denne prosessen, som gir forutsigbarhet og kostnadskontroll for produsenter og tv-selskap, samtidig som opphavsmennene sikres vederlag.

CRM-direktivet

EUs direktiv for kollektiv forvaltning av opphavsrett (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/26/EU av 26. februar 2014 om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettar og tverrterritorial lisensiering av rettar til musikkverk for bruk på nettet i den indre marknaden), det såkalte CRM-direktivet, skal innføres i norsk lovgivning.

Innføringen av direktivet vil medføre enkelte tilpasninger for de norske forvaltningsorganisasjonene, men BONO er positive til innføring av et regelverk i EU- og EØS som sikrer god forvaltning og økt åpenhet og innsyn i de kollektive forvaltningsorganisasjonenes virksomhet.

Kulturdepartementet avholdt i september 2016 fellesmøte med de norske forvaltningsorganisasjonene inkl. BONO for å hente inn innspill til denne prosessen.

Nye nettsider Kunstavgiften

5 %

K A

KUNSTAVGIFTEN

BETALING

Kunstavgiften - hva går pengene til?

Rapportering og bokføring

Sjenerald & over

Avgiftskalkulator

Kunstavgiften gjelder for omsetning av kunst med salgspris over 2 000 NOK



SAVG AV KUNST

- Ved salg av kunst skal det som kunstner skal betale kunstavgift på 5 % i tillegg til selgsprisen.
- Kunstavgiften betales til **BONO** (Statens håndverks- og kunstindustriskole) i henhold til rapporteringsskjemaet.
- Den som selger eller formidler salget av kunst betaler kunstavgiften. For innkjøper, rapportering og bokføring av kunstavgiften.

UTSMYKKINGSOPPHAVS, BESTILLINGSVERK M.M.

- Det skal også betales kunstavgift når verket er et utsmykkingsopphav, bestillingsverk eller et kunstnermaleri (i henhold til lov om kunstnermaleri).
- Den som fikk materialet av verket når det er skreddersydd er ansvarlig for rapportering og bokføring av kunstavgiften.

5 %

K A

KUNSTAVGIFTEN

BETALING

INFORMASJON

- Gode stipend, støtte og vederlagsordninger er helt avgjørende for kunstnere i dag.



Vanessa Baird (f. 1963) er billedkunstner, utdannet ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, Statens Kunstakademi og Royal College of Art i London. Hun er mest kjent for sine tegninger og malerier som ofte har lyse og harmoniske toner, men med en mørk tematikk. Baird har hatt en rekke separatutstillinger og deltatt i flere gruppeutstillinger. Hun vant Klassekampens Kulturpris i 2015 og ble tildelt Lørrich Shives kunstpris i 2015.

Hva arbeider du med for tiden?

Jeg lager for tiden en utstilling i Kunstnernes hus som åpner i 2017. Prevor å lage noe litt fint, med arbeidstittel: Home is where my mother is/ 50 shades of brown.

Fra Kunstavgiftens nye nettsider

BONO og BKH har i 2016 utført et relativt omfattende arbeid med utvikling av nye nettsider for Kunstavgiften. De nye sidene gir mer presis veiledning i hvilke salg som er gjenstand for kunstavgift, økt brukervennlighet, gjør det enklere å innrapportere kunstavgift og gir utvidet informasjon om hva midlene som innkreves i avgift og følgerett anvendes til. De nye nettsidene inneholder også statistikk, relevante aktualiteter og portrettintervjuer med kunstnere og kunstmottakere m.m.

Innkrevning og utbetaling av vederlag for ikke-medlemmer

I stadig flere sammenhenger innkreves det vederlag for rettighetshavere som ikke er medlem av en opphavsrettsorganisasjon. Dette er for eksempel tilfelle for de vederlag BONO innkrever ved videresalg av verk (følgerettsvederlag). Det gjelder også på områder der BONO er godkjent som avtalelisensutløsende organisasjon. Når det kreves inn vederlag for rettighetshavere som ikke er medlem av BONO, blir disse behandlet og mottar vederlag på lik måte som medlemmene.

En del av vederlagene gjelder utenlandske opphavsmenn som ikke er medlem av BONOs søsterorganisasjoner. For å sikre en effektiv håndtering av oppsporing og distribusjon av denne typen vederlag, har BONO blant annet inngått avtale med våre nordiske søsterorganisasjoner om utveksling og utbetaling av vederlag til rettighetshavere som ikke er medlemmer av organisasjonene. På den måten sikres nasjonale ikke-medlemmer likebehandling og mottar vederlag for den opphavsrettslige bruken av deres verk som også finner sted i utlandet.

23

SAMARBEID

I tillegg til BONOs daglige virke, samt arbeid overfor lovgivere i Norge og EU, deltar BONO i organisasjoner, råd og utvalg både i Norge og i utlandet. *Kunstnernettverket og dets opphavsrettsutvalg, Arbeidsgruppen til "Dele-ikke-stjele", informasjonssentralen Clara, opphavsrettsutviklingsorganisasjonen Norcode, OnLineArt, lobbyorganet EVA (European Visual Artists)* er eksempler på virksomheter og initiativ BONO deltar eller har deltatt i.

Samarbeid i Norge

Samarbeidet med de øvrige norske kunstnerorganisasjonene på det visuelle feltet (Norske Billedkunstnere, Norske Kunsthåndverkere, Forbundet Frie Fotografer, Grafill m.fl.) har fungert utmerket og blitt utviklet videre i 2016 og gjenspeiler en felles forståelse om at rettighetene til visuelle opphavsmenn best ivaretas når organisasjonene opptre samlet og med felles målsetning.

Nordisk samarbeid

BONO har tett kontakt med sine nordiske kollegaer, og avholder jevnlig nordiske møter der vi kan utveksle erfaringer og planlegge felles tiltak.

Kurs, presentasjoner og innlegg

BONO har bl.a. holdt presentasjoner/innlegg på følgende kurs, seminar og konferanser i perioden:

- Informasjonsutvekslingsmøte om fotografiske billedsamlinger på nett, Kopinor 10. mars
- Presentasjon av BONOs virksomhet overfor Rambøll Consulting AS, styrene eller administrasjonene i Norske Billedkunstnere, Billedkunstnernes Vederlagsfond, Norske Kunsthåndverkere m.m.
- Møte med KUD vedr. revisjon av "Åndsverkloven", Kulturdepartementet 24. mai
- Arrangør og innlegg ved Nordisk Billedopphavsrettskonferanse, Oslo, 10-11. november

Samarbeide utenfor Norden

EVA

EVA (European Visual Artists) er en interessesammenslutning for forvaltningsorganisasjonene på billedområdet, etablert i 1997 og lokalisert i Brussel. Forvaltningsorganisasjonene i EØS-området, herunder BONO, utgjør medlemmene i EVA. En av EVAs viktigste oppgaver er å bedrive lobbyvirksomhet overfor EU-kommisjonen og EU-parlamentet. EVAs kontor er lokalisert i SABAMs lokaler i Brussel. BONO er medlem og deltar jevnlig i møter i EVA.

CISAC/CIAGP

BONO er medlem av CISAC – en sammenslutning av forvaltningsorganisasjonene innenfor de fleste verkskategoriene (musikk, tekst, bilde). Billedkunstorganisasjonene i CISAC utgjør organisasjonen CIAGP. Billedkunstneren Hervé di Rosa har vært president i CIAGP i perioden.

OLA

BONO er fra 2004 medeier i OLA (OnLineArt SCRL). OLA er stiftet av forvaltningsorganisasjonene for billedkunstnere i Europa og USA, med det formål å gjøre det enklere for brukere å innhente lisens for bruk av kunstverk online. Daglig leder i BONO deltar i OLAs Executive Committee.

IPI

IPI er et verktøy for identifisering av opphavsmenn og verk, initiert av CISAC og driftet av selskapet Suisa. I IPI-systemet tildeles hver opphavsmann et unikt id-nummer som benyttes til utveksling av vederlag og informasjon organisasjonene imellom. Mengden av opphavsmenn representert av organisasjonene gjør det påkrevd med et slikt standardisert system. BONO er del av IPI og benytter dette systemet som i vår daglige virksomhet for å sikre et effektivt rettighetsarbeid.

Verdensomspennende nettverk av søsterorganisasjoner

BONO har avtaler med 43 søsterorganisasjoner i utlandet om ivaretagelse av våre medlemmers opphavsrettigheter i utlandet og utenlandske rettighetshaveres opphavsrettigheter i Norge.

ADAGP	Frankrike
AGADU	Uruguay
AKKA/LAA	Latvia
APSAV	Peru
ARS	USA
ARTEGESTION	Ecuador
AUTVIS	Brasil
PICTORIGHT	Nederland
BUS	Sverige
CARCC	Canada
COPYDAN	Danmark
CREAIMAGEN	Chile
DACS	England
EAU	Estland
GESTOR	Ungarn

HUNGART	Ungarn
IVARO	Irland
JASPAR	Japan
KUVASTO	Finland
LATGA-A	Litauen
LITA	Slovakia
MYNDSTEF	Island
OOA-S	Tsjekkia
PRO LITTERIS	Sveits
RAO	Russland
ROY LICHTENSTEIN	USA
SABAM	Belgia
SACK	Sør-Korea
SAIF	Frankrike
SAVA	Argentina

SIAE	Italia
SODRAC	Canada
SOFAM	Belgia
SOMAAP	Mexico
SPA	Portugal
SUCCESSION MATISSE	Frankrike
SUCCESSION PICASSO	Frankrike
VAGA	USA
BILDRECHT	Østerrike
VEGAP	Spania
VG BILD-KUNST	Tyskland
VISARTA	Romania
VISCOPY	Australia

ORGANISASJON

Styre

BONOs styre oppnevnes av medlemmene gjennom årsmøtet og av organisasjonene NK og NBK. Det har vært avholdt 7 styremøter i 2016. Årsmøte ble avholdt 31. mai 2016. Styret har bestått av:

Kristin Røed, styreleder, for rettighetshavere etter avdøde kunstnere
Marius Dahl, nestleder, for nålevende rettighetshavere
Lene Tori Obel Bugge, for Norske Kunsthåndverkere
John S. Gulbrandsen, advokat
Ingeborg Stana, for nålevende kunstnere
Hans Thorsen, for Norske Billedkunstnere

Vara

Lise Stang Lund, for Norske Kunsthåndverkere
Arne Rygg, for Norske Billedkunstnere
Gunn Tjensvold, for nålevende kunstnere
Atle Aas, for rettighetshavere etter avdøde kunstnere

Administrasjon

Harald Holter, daglig leder
Ida Otterstad, juridisk rådgiver
Kari Astrup, rådgiver
Jorid Gåserud Rogers, lisensieringskonsulent
Irina Larsen, kontormedarbeider

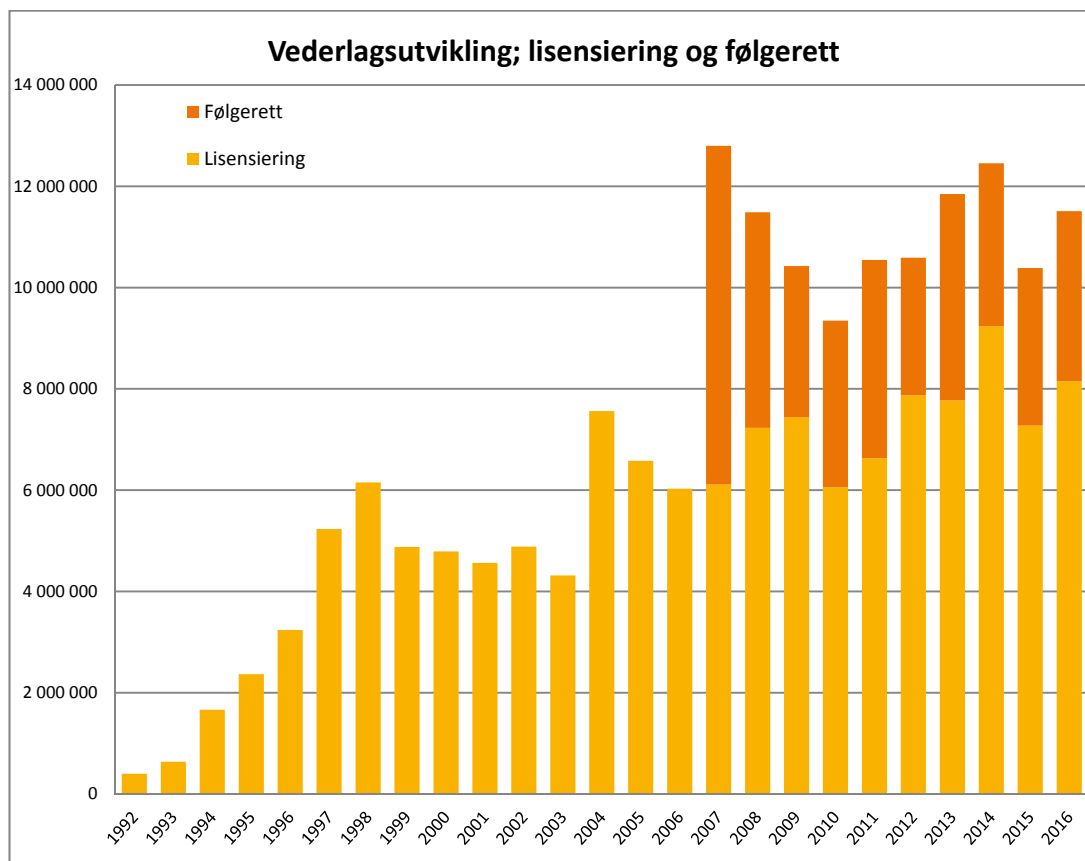
Anders Dahl Monsen (vikar for Silje Linge Haaland fra september 2015) har i tillegg vært prosjektansatt for registrering av visuelle verk i tv-produksjoner.

Styrer, utvalg, komiteer mv.

BONOs valgkomité: Arild Berg, Anne Knutsen, Lotte Konow Lund, Leif Gaute Staurland (vara)
BONOs tariffutvalg: Kristin Røed, Marius Dahl (styret), Harald Holter, Ida Otterstad (administrasjonen)
Norwaco, hovedstyre: Harald Holter, styremedlem
Norwaco, fordelingsutvalg privatkopieringsvederlag: Harald Holter, utvalgsmedlem
Kunstnernettsverkets opphavsrettsutvalg: Ida Otterstad
OLA (OnLineArt SCRL.), Executive Committee: Harald Holter
CIAGP working group on distribution: Harald Holter

ØKONOMI

Vederlagsinnkreving og fordeling



Fakturert vederlag:

I 2016 er det fakturert vederlag på totalt kr. 11 508 813, en økning på 11% fra året før.

Totalt er det fakturert vederlag på kr. 174 693 856 siden 1992.

Av det totale fakturerte vederlaget utgjør vederlag fra lisensiering kr. 8 150 722, en økning på 12% fra 2015. Dette er vederlag som er fakturert i 2016 for den opphavsrettslige bruken av kunstverk av kunstnere som BONO representerer (se mer under "Lisensiering av rettigheter").

Av det totale fakturerte vederlaget utgjør følgerettsvederlag kr. 3 358 092, en økning på 8% fra 2015. Dette er vederlag innkrevd for følgerettspliktig salg av kunstverk i Norge i 2016 (les mer under "Følgerett").

Av det totale fakturerte vederlaget på kr. 11 508 813 utgjorde andelen til norske rettighetshavere 78%. Andel av vederlag til utenlandske rettighetshavere utgjorde 22%. Vederlag innkrevd av BONOs søsterorganisasjoner for bruk av norske verk i utlandet i 2016 eller tidligere og inntektsført i 2016, utgjorde kr. 2 032 230 (kr. 2 017 876 i 2015).

Vederlag fakturert av BONO i 2016 for bruk/videresalg av utenlandske kunstneres verk i Norge i utgjorde kr. 2 573 922 (kr. 2 384 349 i 2015).

Av det totale vederlaget BONO har fakturert i 2016 utgjorde andelen til nålevende kunstnere 50%, og tilsvarende 50% til avdøde kunstnere.

Vederlag for utbetaling:

Av det fakturerte vederlaget utgjør kr. 7 853 169 vederlag for fordeling til medlemmer og andre vederlagsberettigede opphavsmenn/rettighetshavere, en økning på 9% fra fjoråret. Totalt vederlag for utbetaling fra BONO til medlemmer og andre vederlagsberettigede opphavsmenn/rettighets-havere siden 1992 utgjør kr. 130 684 611.

Kostnader og finansiering

Driftskostnader:

Driftskostnadene utgjorde i 2016 kr. 4 360 261 (kr. 166 031 høyere enn budsjettet).

Finansiering:

Virksomheten finansieres i hovedsak gjennom administrasjonsfradrag på innkrevde vederlag.

BONOs administrative fradrag utgjorde i 2016 kr. 3 655 644. Av dette er kr. 2 537 399 fra lisensiering og kr. 1 118 245 fra følgeretten. I snitt utgjorde fradraget 31% av fakturert vederlag.

Norske Kunsthåndverkere (NK) har siden 2004 en løpende avtale med BONO om opphavsrettslig bistand. I 2016 har NK i henhold denne avtalen betalt BONO kr. 100 000.

BONO mottok i 2016 prosjektstøtte på kr. 400 000 fra Norske Billedkunstnere/Billedkunstnernes Vederlagsfond. Støtten er knyttet til BONOs arbeid med å inngå avtaler om den opphavsrettslige bruken av kunstverk som finner sted i museumssektoren i Norge. Avtalene skal også dekke digitale bruk og gjøre det mulig for museene å gjøre samlinger og utstillinger tilgjengelige på nett.

Norsk Kulturråd har i 2016 finansiert BONOs arbeid med Prosjekt Fotoarkiv med kr. 24 000.

Det var ventet en nedgang i inntektene fra og med 2015 pga. at vernetiden til Edvard Munchs verk utløp i 2015. Etter en forventet nedgang i 2015 har BONO i 2016 opplevd en økning både i lisensierings- og følgerettsinntektene.

Årsresultatet etter skatt i 2016 utgjør kr. 230.383.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av BONOs virksomhet i 2016.

Forutsetning for fortsatt drift

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn da det etter styrets oppfatning ikke foreligger forhold som tilsier noe annet.

Virksomhet i 2017

Det har i 2017 ikke inntrådt forhold som vesentlig påvirker BONOs virksomhet.

Øvrige opplysninger iht. regnskapsloven

BONOs virksomhet drives fra organisasjonens kontorer ved Oslo Rådhus. Som kontorbedrift påvirker BONOs virksomhet det ytre miljø minimalt. Det har ikke vært skader eller ulykker blant de ansatte i 2016. Det har ikke vært noe å utsette på arbeidsmiljøet. BONO har totalt 6 ansatte, herav 5 kvinner og 1 mann og styret består av 3 menn og 3 kvinner.

Oslo, den 31. desember 2016

den 26. april 2017

Kristin Røed, leder

Marius Dahl, nestleder

Lene Tori Obel Bugge

John S. Gulbrandsen

Ingeborg Stana

Hans Thorsen

Harald Holter, daglig leder

ÅRSREGNSKAP 2016

Resultatregnskap		01.01 - 31.12	01.01 - 31.12
	Note	2016	2015
Inntekter			
Vederlagsomsetning	2	11 508 813	10 387 975
Vederlag for tildeling rettighetshavere	2	7 853 169	7 230 598
Administrasjonsfradrag	2	3 655 644	3 157 376
Annen driftsinntekt	3	996 027	753 108
Sum inntekter		4 651 671	3 910 485
Driftskostnader			
Lønnskostnad	5	3 257 458	2 918 069
Annen driftskostnad	5	1 102 803	1 061 783
Driftsresultat		291 410	-69 367
Annen finansinntekt		26 541	52 243
Annen finanskostnad		6	509
Ordinært resultat før skattekostnad		317 946	-17 633
Skattekostnad på ordinært resultat	8	87 563	4 287
Årsresultat		230 383	-21 920
Anvendelse av årsresultatet			
Til/fra annen egenkapital / udekket tap	6	230 383	-21 910
Sum anvendelse		230 383	-21 920

Balanse			
	Note	31.12.2016	31.12.2015
Eiendeler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	8	86 056	43 726
Sum immaterielle eiendeler		86 056	43 726
Varige driftsmidler			
Aksjer	7	19 763	19 763
Sum varige driftsmidler		19 763	19 763
Sum anleggsmidler		105 819	63 489
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	4	2 825 248	2 759 548
Andre fordringer		42 828	33 533
Sum fordringer		2 868 076	2 793 081
Bankinnskudd og kontanter	10	7 042 012	5 663 946
Sum omløpsmidler		9 910 088	8 457 027
Sum eiendeler		10 015 907	8 520 515

Balanse			
	Note	31.12.2016	31.12.2015
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital - Udekket tap/frie fond	6	1 057 358	826 976
Sum opptjent egenkapital		1 057 358	826 976
Sum egenkapital		1 057 358	826 976
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	9	7 799 053	6 654 148
Betalbar skatt	8	129 893	1 161
Skyldig offentlige avgifter	10	205 753	192 911
Annen kortsiktig gjeld		823 850	845 319
Sum kortsiktig gjeld		8 958 549	7 693 539
Sum gjeld		8 958 549	7 693 539
Sum egenkapital og gjeld		10 015 907	8 520 515

Oslo, den 31. desember 2016
den 26. april 2017

Kristin Røed, leder

Marius Dahl, nestleder

Lene Tori Obel Bugge

John S. Gulbrandsen

Ingeborg Stana

Hans Thorsen

Harald Holter, daglig leder

Note 1 Regnskapsprinsipper, vesentlige regnskapsposter

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med lov om samvirke, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge for små foretak gjeldende pr. årsslutt. Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger regnskapslovens definisjoner. Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingende tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres.

Inntektsførings- og kostnadsføringstidspunkt - sammenstilling

Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper. Inntektsføring av vederlag er periodisert i henhold til regnskapsprinsippet. For vederlag fra utlandet gjelder inntektsføringen for 2016 vederlag i all hovedsak opptjent 2016/2015. For øvrige vederlag gjelder inntektsføringen gjeldende regnskapsår.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Alle leieavtaler kostnadsføres som vanlig leiekostnad, og klassifiseres som ordinær driftskostnad. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Utsatt skatt/skattefordel og skattekostnad

Utsatt skatt beregnes i tråd med foreløpig regnskapsstandard for resultatskatt. Netto utsatt skattefordel balanseføres.

Note 2 Vederlagsomsetning og administrasjonsfradrag

Administrasjonsfradraget utgjør 35% av vederlag innkrevd av BONO for norske opphavsmenn, 25% av vederlag innkrevd for utenlandske opphavsmenn, og 20% av vederlag innkrevd av utenlandske søsterorganisasjoner. Vederlag til rettighetshavere utgjør differansen av inntektsført vederlag og administrasjonsfradrag.

Note 3 Annen driftsinntekt

Diverse støtte:	2016	2015
Norske Kunsthåndverkere	100 000	97 042
Norske Billedkunstnere	400 000	0
Norsk Kulturråd (Prosjekt Fotoarkiv)	24 000	96 000
Sum diverse støtte	524 000	193 042

Øvrige inntekter:

Administrasjonsgebyr: kr. 3 287

Ikke spesifisert manuell inntektsreduksjon: - kr.4 067

Inntektsføring for BONO's kostnader iht. NRK-avtale 2015/2016: kr. 400 000

Inntektsføring foreldete følgerettsvederlag: kr.72 807

Sum øvrige inntekter: kr. 472 027

Note 4 Kundefordringer

Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventet tap. Avsetning for tap på fordringer utgjør kr 17 792 pr.31.12.16, uendret fra året før.

Note 5 Lønnskostnader mm.

Lønnskostnader mm.	2016	2015
Lønninger	2 754 543	2 438 808
Arbeidsgiveravgift	396 444	351 351
Pensjonskostnader	50 282	40 885
Andre lønnsrelaterte ytelser	56 189	87 026
Sum lønnskostnader	3 257 458	2 918 069

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2016: 5

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2015: 5

Hverken daglig leder eller styrets leder har avtale om særskilte vederlag ved opphør/endring av ansettelsesforhold eller verv. De har heller ingen lån i selskapet.

Pensjonsforsikring

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Ytelser til ledende personer og revisor

Daglig leder	752 516
Styret	157 567

Revisjonshonorar, som består av (inkl. mva):

- Revisjon	53 125
- Attestasjonsoppgaver	0
- Skatterådgivning	0
Samlet honorar til revisor	53 125

Note 6 Egenkapital

Opptjent egenkapital	Frie fond	Annen EK	Sum
Pr 31.12.15	0	826 976	826 976
Årets resultat overført annen EK	0	230 383	230 383
Pr 31.12.16	0	1 057 358	1 057 358

Note 7 Aksjer

BONO ervervet i 2005 5 eierandeler til en samlet verdi av kr.19 763 i selskapet OnLineArt S.C.R.L. (OLA). Eierandelen til BONO utgjør 8,33% av selskapets totale kapital. Eierandelen er oppført til anskaffelseskost.

Note 8 Skatt**Spesifikasjon av årets skattegrunnlag:**

Resultat før skattekostnader	317 946
+ Permanente og andre forskjeller	11 412
+ Endring i midlertidige forskjeller	224 421
= Inntekt før anvendelse av fremførbart underskudd	553 779
- Anvendt skattemessig fremførbart underskudd	40 756
= Inntekt	513 023

Netto skattbar formue (avrundet) 1 101 195

Spesifikasjon av årets skattekostnad:

Beregnet skatt av årets resultat	128 256
+ Formuesskatt	1 637
= Sum betalbar skatt	129 893
+/- Endring i utsatt skatt (regnskapsført)	0
+/- Endring i utsatt skattefordel (regnskapsført)	42 330
= Ordinær skattekostnad	87 563
Skattesats 31.12	25

Betalbar skatt i balansen består av

Betalbar skatt i balansen er presentert under andre fordringer

Sum betalbar skatt	129 893
= Betalbar skatt i balansen	129 893

Utsatt skatt/utsatt skattefordel

	31.12.2016	31.12.2015
+ Utestående fordringer	-17 792	-17 792
- Andre avsetninger for forpliktelser	340 779	116 358
- Skattem. fremf. underskudd som utlignes	0	40 756
= Grunnlag utsatt skatt	-358 571	-174 906

Utsatt skatt

Negativt grunnlag utsatt skatt	-358 571	-174 906
+ Skattem. fremf. underskudd som ikke utlignes	0	0
+ Neg. midl. forskj. som ikke skal utlignes	0	0
= Grunnlag utsatt skattefordel	-358 571	-174 906
Utsatt skattefordel	86 056	43 726

Note 9 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld	2016	2015
Gjeld til kunstnere	7 681 112	6 649 758
Annen leverandørgjeld	117 941	13 389
Sum leverandørgjeld	7 799 053	6 654 148

"Gjeld til kunstnere" både vederlag innbetalt fra brukere for kvartalsvis utbetaling til medlemmene, og fakturert vederlag som foreløpig ikke er innbetalt av brukere.

Note 10 Bundne midler

Bundne skattetrekksinnskudd utgjør pr.31.12 i år kr. 109 227 og utgjorde pr.31.12 ifjor kr. 102 123.



KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til årsmøtet i Billedkunst Opphavsrett i Norge SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Billedkunst Opphavsrett i Norge SAs årsregnskap som viser et overskudd på kr 230 383. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge

Oslo 27. april 2017
KPMG AS



Øivind Karlsen
Statsautorisert revisor

VEDTEKTER FOR BONO

Navn

§ 1

Foretakets navn er Billedkunst Opphavsrett i Norge SA (heretter BONO)

Sete

§ 2

BONO har sitt sete i Oslo

Formål

§ 3

Billedkunst Opphavsrett i Norge er en organisasjon av opphavsmenn og andre rettighetshavere innen billedkunstområdet og andre nærliggende opphavsrettslige områder som har som formål:

Å ivareta retten til, kreve inn og fordele vederlag som skal betales i henhold til opphavsrettslovgivningens bestemmelser.

Å motta opphavsrettslige forvaltningsoppdrag.

Å ivareta medlemmenes rettigheter i henhold til opphavsrettslovgivningens bestemmelser.

Å arbeide for å fremme og styrke opphavsrettighetene og rettighetshavernes økonomiske rettigheter ved bruk av billedkunst.

Medlemmer

§ 4

Opphavsmann til verk som er nevnt i § 3 samt den/de som har fått overdratt opphavsrettigheter til slike verk ved livsdisposisjon eller arv etter opphavsmann.

En forutsetning for medlemskap er at BONO skal inneha forvaltningsoppdrag for opphavsmannens verk.

Søknad om medlemskap vurderes av BONO's styre. Styrets vedtak kan ankes inn for årsmøtet.

Foretakets medlemmer hefter ikke for foreningens gjeld.

Innmelding innebærer avtale mellom det enkelte medlem og BONO om forvaltningsoppdrag (jmf.bilag 1).

Forvaltningsoppdrag

§ 5

Foretaket inngår avtaler om forvaltningsoppdrag med opphavsmenn til kunstverk og øvrige rettighetsinnehavere. Avtalens innhold fastsettes av BONO's styre.

Årsmøte

§ 6

Årsmøte holdes hvert år før utgangen av juni måned.

Forslag til årsmøtet skal være styret skriftlig ihende innen 1. mars. Innkalling til årsmøte skal sendes samtlige medlemmer senest 4 uker før årsmøtet. Innkalling skal inneholde dagsorden, styrets årsberetning med regnskap, revisjonsrapport, forslag til styre, styreleder og revisor (ved ledighet) samt øvrige saksdokumenter.

Samtlige medlemmer har stemme-, møte-, og forslagsrett på årsmøtet. Medlemmer kan gi skriftlig fullmakt til annet medlem i foretaket til å representere seg ved årsmøtet.

Dagsorden for ordinært årsmøte skal omfatte følgende punkter:

- Konstituering av møtet
- Valg av ordstyrer, referenter og to til å undertegne protokoll fra årsmøtet.
- Opptelling av antall representerte stemmer og godkjenning av fullmakter
- Styrets årsmelding
- Regnskap
- Revisjonsrapport
- Ansvarsfrihet for styret
- Forslag fra medlemmer eller styre
- Valg av styre og varamedlemmer
- Valg av styreleder
- Valg av revisor
- Valg av valgkomité på tre medlemmer etter forslag fra styret
- Planer for det løpende virksomhetsåret
- Fastsettelse av godtgjørelse til styrets medlemmer

I ordinære saker fatter årsmøtet vedtak ved alminnelig flertall.

Til ekstraordinært årsmøte innkalles når årsmøtet eller styret finner det nødvendig eller når minst 1/10-del av medlemmene skriftlig til styret krever det.

Innkallingen sendes medlemmene senest 4 uker før møtet. Møtet kan kun behandle saker som er nevnt i innkallingen.

Styre

§7

Styret er BONO's utøvende organ. Styret leder foretaket og fastsetter fullmakter og instruks for den daglige drift. Styrets leder og daglig leder/direktør tegner i felleskap for BONO.

Styret kan meddele prokura. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er tilstede.

Styret består av 6 faste medlemmer og 4 varamedlemmer.

- Et styremedlem og et varamedlem oppnevnes blant BONO's medlemmer direkte av NBKs styre.
- Et styremedlem og et varamedlem oppnevnes blant BONO's medlemmer direkte av NKs styre.

- Årsmøtet velger 4 faste medlemmer og 2 varamedlemmer til styret, hvorav
- to styremedlemmer og et varamedlem skal være nålevende rettighetshavere som er medlem av foretaket.
 - et styremedlem og et varamedlem skal være rettighetshaver etter avdøde opphavsmenn som er medlem av foretaket.
 - en opphavsrettsjurist som ikke er medlem av foretaket.

Styrets sammensetning bør så langt det er mulig avspeile rettighetshavernes fagområder og fordelingen mellom dem i medlemsmassen. Styret velges for to år slik at halvparten av medlemmene velges hvert år. Styreleder velges av årsmøtet for ett år. Styreleder skal lede styrets arbeid, innkalle til styremøter og fastsette dagsorden samt innkalle til årsmøte. Styreleder har dobbeltstemme ved likt stemmetall.

Innkalling til styremøte foretas skriftlig senest 7 dager før styremøtet. Varamedlem har møterett. Styret skal føre referat for hvert styremøte.

Styret fatter vedtak om medlemskap i BONO.
Styret fastsetter Forvaltningsoppdragsavtalens innhold.

Valgkomité

§ 8

Valgkomité med 3 medlemmer og 1 varamedlem velges av årsmøtet. Ett medlem velges for 2 år av gangen, 2 medlemmer og varamedlemmet velges for 1 år av gangen. Valgkomitéens medlemmer forbereder årsmøtets valg av nye styremedlemmer, revisor ved ledighet og øvrige valg som foretas på årsmøtet.

Administrasjon

§ 9

Styret ansetter daglig leder/direktør som under styrets kontroll leder foretakets daglige drift. Styret fastsetter instruks for daglig leders/direktørens virksomhet. Daglig leder/direktør skal ha BONO's prokura. Daglig leder/direktør er sekretær for styret. Ved hvert styremøte skal daglig leder/direktør gjøre rede for virksomhetens utvikling og økonomiske situasjon.

Finansiering

§ 10

For overdragelse i henhold til avtale om forvaltningsoppdrag har rettighetshaveren krav på utbetaling av de midler som er innkrevet på vegne av rettighetshaveren. Etter fradrag til dekning av BONO's utgifter og nødvendige disposisjoner for virksomhetens drift utbetales resten av de innkrevde midler til rettighetshaveren. Fradragenes størrelse vedtas av årsmøtet.

Forvaltning

§ 11

BONO skal forvalte innkrevde vederlagsmidler på forsvarlig måte. Vedtak om midlenes forvaltning fattes av styret. Utbetaling av innkrevde vederlagsmidler foretas etterskuddsvis i henhold til vedtak på BONO's årsmøte.

Revisjon

§ 12

For revisjon av BONO's virksomhet oppnevner årsmøtet en statsautorisert revisor.

Opphør av medlemskap

§ 13

Rettighetshaver i BONO opphører å være medlem:

- ved skriftlig utmelding med tre måneders varsel, medlem kan dog ikke melde seg ut før to år fra opptakelsen.
- når vedkommende ikke lenger rår over rettigheter som nevnt i § 4.
- når vedkommende utelukkes av foretaket.

Styret kan fatte vedtak om utelukking når medlemmet ikke oppfyller vilkårene i avtale om forvaltningsoppdrag eller motarbeider foretakets formål ved illojal opptreden. Vedtak om utelukking får umiddelbar virkning. Vedtak om utelukking kan klages inn for en nemnd bestående av en representant oppnevnt av hver av partene og formann oppnevnt av Det sakkyndige råd for åndsverk, for øvrig følges bestemmelsene i Tvistemålslovens kap.32, men uten at klagen gis oppsettende virkning.

Ved utelukking sies avtalen om forvaltningsoppdrag opp med umiddelbar virkning.

Vedtektsendringer

§ 14

BONOs vedtekter kan endres av årsmøtet. For gyldig vedtektsendring kreves 2/3-flertall av de ved årsmøtet representerte stemmer eller 1/2-flertall av de ved årsmøtet representerte stemmer ved to på hverandre følgende årsmøter.

Innkrevning og fordeling av vederlag på vegne av ikke-medlemmer

§ 15

I den utstrekning BONO gjennom lovgivning har rett eller er forpliktet til å innkreve og fordele vederlag på vegne av norske eller utenlandske opphavsmenn eller rettighetshavere som ikke er medlemmer av organisasjonen, skal BONO utføre dette på en slik måte at disse blir behandlet på tilsvarende vis som organisasjonens ordinære medlemmer.

Det skal etableres administrative retningslinjer som skal anvendes for å oppspore opphavsmenn og rettighetshavere som ikke er medlemmer av organisasjonen, med det formål å fordele de innkrevde vederlag til de vederlagsberettigede. Styret fatter vedtak om slike retningslinjer. Dersom innkrevde midler ikke lar seg fordele selv etter at de fastsatte retningslinjene er fulgt, kan midlene brukes til å dekke BONOs kostnader ved innkrevingen og fordelingen, eller til andre kollektive formål, jf. åndsverklovens §38c. Med slike kollektive formål forstås tildelinger som er egnet til å bidra til styrke kunstnernes opphavsrettslige vern nasjonalt og/eller internasjonalt, herunder tildelinger som kan gi økt fokus på og oppmerksomhet rundt opphavsrettslige problemstillinger knyttet til de opphavsmenn BONO forvalter rettighetene til. Styret beslutter hvordan slike midler skal anvendes innenfor de rammer som fremgår av denne bestemmelsen.

Oppløsning

§ 16

Oppløsning av BONO kan skje gjennom vedtak på to etter hverandre følgende årsmøter med et flertall på 2/3 av de representerte stemmer.

Habilitet

§ 17

Styremedlem må ikke delta i behandling av sak som han/hun selv er part i eller dersom han/hun ellers har en tilknytning til saken som ville kunne påvirke vedkommende standpunkt.

